

Gemeente van Jezus Christus,

‘Wie achter mij aan wil komen, moet zichzelf verloochenen, zijn kruis op zich nemen en mij volgen’. Dat zegt Jezus midden in de Evangelielezing van vandaag tegen zijn volgelingen. Weerbarstige woorden, die lang niet vanzelf spreken. Voor ons al helemaal niet. In onze samenleving ontkomen we er toch niet aan om voor onszelf en onze eigen belangen op te komen. Voor een vrouw, die 41 jaar geleden uit Chili naar Nederland kwam, was dat een hele cultuurshock zei ze vorige week in de krant. Van een wij cultuur kwam ze hier in een ik cultuur. Wie niet assertief genoeg is kan dat duur komen te staan. Maar wat dan te doen met Jezus’ oproep hier om ons zelf te verloochenen? En wat betekent het om ons kruis op ons te nemen? Wie wil dat nu? We proberen daar toch eerder aan te ontkomen dan het op ons te nemen? En wie een kruis te dragen krijgt wil daar toch het liefst weer van af? Wat moeten en kunnen we dan met Jezus’ oproep om onszelf te verloochenen en ons kruis op ons te nemen? Is dat niet te veel van ons gevraagd?

Wat Jezus hier van zijn volgelingen vraagt, zal Hij zelf zal ook doen. Hij zal zich verloochenen en zijn kruis op zich nemen. Vlak hiervoor heeft Petrus als eerste Jezus als de Messias beleden. Dat is Hij inderdaad, maar anders dan Petrus en de andere leerlingen verwachten. En daar wil Jezus hen op voorbereiden. Tot dan toe zijn ze door Galilea getrokken. Maar nú is het tijd om naar Jeruzalem te gaan om ook dáár de liefde van God te laten zien. Ook al weet Jezus dat Hem dat zijn leven zal kosten. Maar Hij weet óók dat zijn weg niet dood zal lopen. Hij kondigt hier niet alleen voor het eerst zijn lijden en sterven aan, maar óók zijn opstanding uit de dood. Hierna zal Jezus dat nog twee keer herhalen. Maar tevergeefs. Zijn leerlingen kunnen het zich niet voorstellen. Geen van allen.

Ook Petrus niet, die wéér als eerste reageert. Hij is zó geschokt door Jezus’ lijdens- en doods aankondiging, dat het lijkt alsof hij het vervolg over Jezus’ opstanding niet heeft gehoord. Daar horen we hem in elk geval niet over. Jezus had gezegd dat het koninkrijk van God nabij was. Met Hem zou het koninkrijk van God komen. Petrus kan dan ook niet geloven dat Jezus gedood zal worden. Jezus is toch de Messias? Daarom neemt Petrus Jezus apart en wijst Hem fel terecht. ‘God verhoede dat, Heer. Dat zal u zeker niet gebeuren.’ Daarop keert Jezus hem de rug toe en reageert óók fel. Hij ziet Petrus’ reactie als een duivelse verzoeking om Hem af te houden van de weg, die Hij te gaan heeft. Daarom zegt Hij tegen Petrus ‘Ga terug, achter mij, Satan. Petrus hoeft niet bij Hem weg te gaan, maar de Satan, die zich van hem meester heeft gemaakt, moet wel uit hem gaan. Want daarmee staat Petrus Jezus in de weg. En toch houdt Jezus het hierom niet voor gezien met Petrus. En ook later niet na Petrus’ drievoudige verloochening van Hem. Petrus mag Jezus’ discipel blijven, maar moet als discipel wel zijn plaats weten en Jezus niet tegenhouden op de weg, die Hij moet gaan. Ook al gaat Jezus een hele andere weg dan gedacht. Ook al betekent dat lijden en strijd en zelfs zijn dood. Overigens betekent dat niet, dat Jezus zijn lijden en strijd doelbewust heeft opgezocht. Laat staan dat Hij zijn lijden en dood verheerlijkt. Jezus kóós niet voor zijn eigen dood, zoals plegers van zelfmoordaanslagen dat wel doen om hun doel te bereiken. Het was Jezus’ missie om het Koninkrijk van God te openbaren. In woord en daad. Hij was de belichaming van de liefde van God. Voor alle mensen. Ook voor de godsdienstige leiders in Jeruzalem, die Hem voorgoed de mond wilden snoeren.

Jezus wist dat en ook dat het daarvan zou komen. Hij zou niet uitwijken voor hen en zij zouden vasthouden aan hun besluit om Hem uit de weg te ruimen. En dus moest Jezus wel lijden en sterven. Als uiterste consequentie van de weg die Hij van Godswege ging. Hoeveel pijn en moeite Hem dat ook gekost heeft. Hij was bereid zijn kruis op zich te nemen omwille van het Koninkrijk van God en daarmee omwille van ons. Hij dacht aan wat God wil. Zijn leven lang tot aan zijn kruisdood toe.

Petrus verwijt Hij dat, die níet denkt aan wat God wil, maar alleen aan wat de mensen willen. En dan zegt Jezus dat wie achter Hem aan wil komen, zichzelf moet verloochenen, zijn kruis op zich nemen en Hem volgen'. Wie dat doet, doet wat God wil. Jezus zelf is ons daarin voorgegaan. Door God en zijn naasten lief te hebben. Dát is Gods wil. Maar daarmee hoeven we onszelf niet helemaal weg te cijferen. Het komt er immers op aan dat we God liefhebben en de naaste áls onszelf. Zelfverloochening betekent dan ook niet dat we ál onze belangen moeten opgeven voor God en zijn gebod. Wat God wil is bovendien in ons aller belang. Naasteliefde is toch in belang van iedereen? Natuurlijk mogen we ook voor onszelf opkomen. Zonder daarbij onze naasten en hun belangen uit het oog te verliezen. Natuurlijk mogen we ook tijd en aandacht aan onszelf besteden. Doen we dat niet, dan houden we het niet vol om er voor onze naasten te zijn.

Maar dat neemt niet weg dat zelfverloochening kan betekenen dat je andermans belang in bepaalde omstandigheden voor laat gaan. Is dat het niet wat nu van jongeren wordt gevraagd met de coronamaatregelen van de overheid? De meeste jongeren, die besmet raken hebben er zelf geen of weinig last van, maar kunnen het virus wel doorgeven aan ouderen met alle risico van dien. Een heel recent en heldhaftig voorbeeld van iemand, die andermans belangen voor liet gaan, is die Poolse seizoenarbeider, die de zee insprong om 3 kinderen in nood te redden en daardoor zelf helaas verdrong. Zelfverloochening kan ook neerkomen op het opnemen van ons kruis. Maar dat betekent niet, dat we lijden moeten opzoeken, laat staan onze dood. Dat deed Jezus ook niet. Hij ging het lijden niet uit de weg, maar dat is iets anders dan het op te zoeken. Ons kruis op ons nemen wil evenmin zeggen, dat wij álle leed dat ons overkomt maar lijdzaam moeten aanvaarden. Het gaat hier niet over leed door ziekte, armoede, honger, geweld, onrecht, discriminatie en noem maar op. Natuurlijk mogen we dáár tegen strijden. Het gaat hier om onbegrip, tegenwerking, verzet, en gevaar voor eigen leven vanwege geloof. Net als Jezus riskeerden de eerste christenen in het oude Rome hun leven ook. Door Jezus in plaats van de keizer als hun Heer te belijden. En nu, anno 2020, zijn er alleen al in 50 landen 260 miljoen christenen, die om hun geloof vervolgd worden. Wij kunnen ons geloof gelukkig vrij uit belijden, maar kunnen met ons geloof wel op onbegrip en ongeloof stuiten. We kunnen er op aangekeken worden en er niet serieus door worden genomen. Daarom houden velen hun geloof liever voor zichzelf en delen het liever alleen onder elkaar als gelovigen dan met niet gelovigen of anders gelovigen.

Jezus navolgen betekent óók dat we Hém niet verloochenen al kan dat moeite kosten en geven. Hem navolgen en doen wat Hij zegt, spreekt bepaald niet vanzelf en doen we lang niet zomaar. Het vraagt ook het nodige van ons. De wereld zou er al een stuk beter aan toe zijn als we ons meer aan Gods wil zouden houden in navolging van Jezus. Alleen daarom al is Hij het navolgen waard. Bovendien heeft Jezus zelf ook gedaan wat Hij zei. Hij maakte zijn woorden zelf waar. Uit liefde voor God en ons heeft Hij zín kruis op zich genomen en zich zelfs zó verloochend dat Hij zijn leven voor ons heeft gegeven. Hij is onze redding van Godswege waar Jesaja al over sprak. De redding die voor altijd zal blijven. Zijn weg wás en ís de weg ten leven. Reden genoeg toch om Hem op zijn woord te geloven en ons daaraan te houden - al is het met vallen en opstaan - op weg naar Gods Koninkrijk. Amen.

